

حریت فکریه

آبونه‌شرا اعلیٰ :
ممالک عثمانیه ایچون سنه‌لی ۴۰ آلتی آبلنی ۲۵ غروشد
ممالک اجنبیه ۱۲ ۷ فراقد

عمل اداره‌سی: باب عالی جاده‌سنده
یکی عثمانلی مطبعه و کتبخانه‌سی

صدر اسبق مرحوم سعید پاشا

مدنیت تورکیه نك ایلک قربانلری

طیاره جیلریز مدنیت عثمانیه نك ایلک قربانلری اولدیلر. اگر بیز قدر شناس ایسه ك اونلری ابدیاً یا شامالی بزم «حریت فکریه» به کوره بونی تا این ایچین متوفالرك طیاره لر به لرلکده هیكلرنی ركز ایتمكدن باشقا چاره یوقدر.

حقوقیات

اس الاساس

فن روح شناسیده محرماتنددر: بریدر ویا والدہ نك اولادنن بری ویا رقاجی نولورسه آکا و آنلره اولان محبت باقی قالان ویا قالانلره کچر. بونك کچی حواسدن بری معطل قالورسه حواس خمسہ دن دیکرلری ده قوتلی اولور.

روم ایلی و طرابلس غریمك ضیاعندن سکره بزمه فلاکتیده بریدر وضیعتده بولونیوروز و آناتولیمزه، عراقیمزه، سوریه مزمه، ایالات شرقیه مزمه، جزیره العربیمزه قارشى دهسا بیوک برمحبت پرورده ایدوروز. روم ایلی و آفریقای عثمانی اوزرنده کی حق حسی و وطن پروریمزه ذره جه خلل کلمك اوزره بقیه مالمکیزی دهسا چوق سویوروز. بو اعتبارله ملتجه، حکومتجه برغلیان تیغظ کوریوردم.

فقط وطنه محبت و صداقت یالگنز قیلرله قالمایلدیر. هرشیدن اول فعلیات ایله بومر بویت و وطنیه مزی میدانه قویلمی بزم. وطن بوگون - فرانسجه تمبیرمی غفویوریکز - بر «اوطوریته» به محتساجدر. بو «اوطوریته» سز - لکدر که قوام اجتماعیمزی، شیرازه ملیمیزی بوزیور، قوای تاریخیه و غنغویه مزمه، حوادث سن اقتضاسی اوله جق، خبیلی اویناق. آلتی سنه لک تجربیلر بزم پک آجی به اوطوردی. بو حقائق تقدیر ایتمه بن آرقق کیمسه قالماشدر. موافق و مخالف بونقطه ده مؤتافدر.

۹۳ دستور اساسیسی نه مقصدله تدوین ایدیلدیکی

الك مقتدر والك جسور طیاره جیمز قجی بکله حربیه نظارتی یاوراندن فداكار طوبجی ملازمز صادق بك مدنیت تورکیه نك ایلک قربانلری اولدیلر. بونی بومی غن ته لر بوتون تفصیلاته یازدیقلری ایچین یکدن تفصیلات اعطاسنی زائد کورسیوروز. بیز ایکی کزیده وفداكار قارداشمك ضیاع ابدیسی دولایسیله تأثر دن زیاده عمرور و افتخار دویقد، چونکه، اونلر تورکلکی بوکستمك ایسترن ک دوشدیلر و نولدیلر. بو خبیع قضای انتساج ایدن تقصیرك هواده، کندیلر نده ویا طیاره لر نده اولدیغنی قاله سیله آلمایوروز. بزم نقطه نظریمز شوسوالدر: تورکیانی بوکستمك ایچین فداى نفس ایده جك قهرمانلر قهرماناقلر یکیدن تجلی ایتمك باشلادی می باشلامادی می؟ شهسز باشلادی؟ و آرتیق بزم مسترخ اولایبیلریمز. بو ایکی مبارك فن و وطن شهیدلرله تورکیه ده یکی بر دوره حیات انکشاف ایدیور؛ و بو، بزم ارانه ایدیور که تورکلر مسکیتلک دورسندن فعالیت و فداكارلق دورسه سنه کچیلر. تکامل دورملری ایسه چوق سورمز و بر بیتی تعقیب ایدر.

*.

حربیه نظارتی طرفندن مرحوملرك عائله لرینه بشر یوزلیرا اهدا ایدیلدیکنی مفتخر آ استخبار ایلدك. مر - حوملرك قیمت حقیقیه لری البته اولبرالردن چوق بوکسکدر. فقط فداكارلری اونو تمان بر حکومته مالکیته متبلی بزم. عین زمانده صدر افتخاریمزی قایر تان مسئله مهمه، محمولان طیاره برینه دیکر بر طیاره نك دردست اطاره اولدوغنی بیلمکله برابر؛ حربیه نظارت ترك امین، متین؛ صاحب ارادمت و غنم مزور بیر ید مبارکده اولدوغنی ادراک ایتمکله کمزدر. صوک تمیز بودر:

نولرله رحمت واسعه، قالانلردن فداكارلق و شیات

*.

آکا بی بر عزم و ارادت افاضہ ایتمکدن بشقہ برشی*
اولہماز .

بسیقولوی فننک یک علمی صایلهماز . اوروپاک
آلایندہ یک ایلری کیدن قطعانندہ بیلہ حسن نتیجہ
وریمین اصلولر عجبا بزده قاچ پارہ ایدر ؟ (انتخابات
کونیہ) * سوفراز اونیورسہل * [*] نیک ابلانسنہ دائر
یازدینی وثیقوی ازلہ فرانسنز انجمن دانشنہ کیرن موسیو
شارل بہنوا وروحیات سیاسیہی درین بر فکر ابداعی
ایلہ توضیح ایدن دو قنور کوستاوولونک مطالعات
تجربہ سنی کوزدن کچریکز . فرانسنمک بادی* تشتی
وآستریا - مجارستان ایلہ آلمانیک مدار سطوق طرز
مشروطیتدہ کی اسلوب متفاوتلریدر . آرزو ایدر زک
بتون رجاز، علاقہ دارانمز بورصین حقیقتلری ، بوجید
مطالعملری بیلسونلر .

تجارب کمیویہ بیلہ یک کوچلک ایلہ بایلدینی حالہ
تجارب اجتماعیہ واسایہ (قونستیتوسیونل) عجبا نصل
علی العمیا و مجولانہ بایلہ بیلیر ؟
ملتارک ، حکومتارک تشکلی عینلہ لسانلرک تشکلہ
یکزہر . یواش یواش اولور . عجلہ برنمرہ ویرمک شویلہ
طورسون معاد اولان حیاتی دہ اخلاص و تشویش
ایدہ چکندن مضر نتیجہلر ویرر .

مؤسسات اساسیہ ، صورت مطلقہدہ ، برماک
روحنی تبدیل ایتمز . بالعکس مؤسسات دنیان شیلر
احتیاجات ملہنک محصلہ بیدر . آتیل دکزنندہ برہائی
جمہوریتی وار . اعتنازده فرانسنز زنجیرلرک تأسس
کردہ می اولان بو حکومت عجیبہنک تاریخ مقدراتی یک
غریبدر . نانثی غالب ایستدیکمند ماجراجی تقریباً
آکلاتیورم . فرانسنلری قوغدقندن صکرہ ہائی - بیاہیلری
بالطبع فرانسنز حکومتی تقلید سودانسنہ دوشمشلر .

[*] (کونی) کلہسنی (اونیورسہل) مقابلی قولانیورز .
بو طرز ترجمہ عبدالحق حامد و سائر استنادلرک یکاتہ مظهر
قبولی اولاندر .

تدقیق ایدیلیرسہ کوریلہ حکمدرکہ مدحت پاشا وشرکای
مساعیمی بونی سلطنت کیفیہ قارشی بر قاقان اولمق
اوزرہ احداث و استعمال ایتمشلدی . سلطنت ملیہ
وسائرہ کی نظریات اصلا ایلک قانون اساسیمزک محررلرینک
ذہنی بورمامشدی . طوغری بی کیزلہ میلم : ذاتاً او
وقتلر روحیات خلقی آکلاہ جق و آنک اوزرینسہ بنای
سیاست ایدہ جک درجہدہ تجربہ ومعلوماتی حاضر رجازلر
یوقدی . ۹۳ دہ کی طرز تحریرندہ قانون اساسی یک
ایستہدیکمنز قانون اساسی اولہمازدی . او وقت انتشار
ایدن بوقانون نویندن دکل خلقمز ، رجازلر بیلہ رشی* آکلا
مامشلدی . فقط ہر کس بودستورعا یلدہ برچارہ خلاص ، بر
امیدرہا ونجات کوریبوردی . مع التأسف مصائب ملیہ من
آرتدقہ مع التشکر ، تجربہ من مزاید ایستدی . بوکون
مشروطیت وقانون اساسی مطلبندہ برآزکورکو ، برآز
نمارسہ بیدا ایتمک . بنام علیہ بیسان رأیدہ دہما زیادہ
صلاحیتداوز .

آئیدہ سرد ایدہ حکم مطالعات طبقات علیامزک
آرای متوسطہ سیدر (اویڈیون مواہن) ؛ یالکیز
محررک فکری دکلدر . شوقدر وارکہ واضع الامضادہ
مطالعات آئیہیہ اشتراک ایدر .

آزبرمدت دوام ایدن (غومرمان دوقاینہ) و آئندن
صکرہ تطبیق ایدیلان (غومرمان پارلمانترہ) اصلولری
بزده حکومت ماکنسنہ کرمی ویرمک شویلہ طورسون
امورادارہنی تذبذبہ اوغراندی . مسارعہ قانون اساسی
تعدیل ایدن کیسملر اجتہادلرندہ خطا اولدینتی آکلا
دفلرندن ینہ کندیلری اوتوز بشتجی مادہنک تصحیحی
طلب ایتمکلہ فکریلری دکشدردیلر . بو براتر تجربہدہ
فی الواقع اسکی اصول دوام ایتمہ ایدی مملکت مزده هیچ
برشی یایمق ممکن اولہمازدی . آنک ایچسون یالکیز
بو ۳۵ نجی مادہنک دکل دہا برقاچ مادہنک تعدیل لازمدر .
قانون اساسیمزک برہایت تربیتکاریسی اولمیدر . اصول
مشروطیتک غالبہ الغالبائی ایچہ کری قالان ملتی بشتدیرمک ،

اشکریز تاثر اولہ جغز . صاعغزده ، صولمژده سلائیك
مبعوثی ، یانیہ مبعوثی ، طرابلس مبعوثی آرمہ جغز .
آلری بولمہدن تحصیل ایدہ جک یاس بزی اصلا
نومیدیہ دوشورمہ ملیدر . بالعکس بوحال بزم تزیید
فمالیتمزہ ، تکثیر اجتہادآمزہ ، تشدید اجرا آمزہ
بروسیہ اولمیدر . مجلس ہرشدن اول اسالاس ایلہ
اوغراشمہ لی ، اسکی مبعوثانہ بکزمہ مک ایچون بکی
خصائل اللہ اجملیدر .

باقی باشند قوقار ضرب مثل مشہوردر . ہرشدنک
اساسی قانون اساسیدر . آنک ایچون جریان تاریخیمز ،
حوانج دینیہ من نظر ابتصارہ آلینہرق بودستور اصلیہ
ہشکہ برماہیت وبرملی بز . ۳۵ نجی مادہنک اعیانندن
چیقمس ایلہ ظن ایدرم کہ ایش بیتمش اولماز . مسئلہ
دہا شمولی طوتلیدر . بردہ ہر وقت قانون اساسی
تصحیحاتی اولہ میہ جغندن بردفہ جغذری (رادیقال)
بر تصحیح پاییلورسہ البتہ سیاسی واجتماعی ، حتی اداری
صارصیتلر آزالیر .

آئی سندن بری ایدیلن تجربہنک تطبیقات زمانی
برایکی آی صکرہ حلول ایدیور . متبصر اولمی بز ،
کوزمنی درت آجلی بز ، مودا اولان افکار افراطکارانہ دن
صوک درجہدہ اجتناب ایتلی بز چونکہ صوک زازی
اوبنیورز .

بتون مطالعات بدینانہ یہ رغماً بن فوق العادہ نیکییم
وملت ودوتمک استقبالنہ ایمانکارم .

جلال نوری

مسائل اجنبیہ

فرانسہ وآلمانیانک تقسیم

جلال نوریہ

یکرمنجی عصرک منہاسندہ آوروپا خریطہ سی ہانکی
شکلی الہجق ؟ برلین قونفرہ سنک وضع ابتدکی اساسات
سیاسیہ ، چیزدنکی حدودلر بوکون قارمہ قاریشقی اولدی .

حریفک بری امپراطور برنجی صولوق دیہ ناپولہئون کی
اعلان سلطنت ایتش . بر حکومت سلطانیہنک اصلوادہ کانی
اولق لازم کلدیکی نظریہ سنہ توقفاً امپراطور حضر تلی
سیاہیلردن بر جوغنی (تحیب) د آنولیہ بیورمش .
معائناتسلف بر اسم وعنوان قحطی اولانجہ شدنیہ
حکمرما اولش . ناچار یکی کبارلرہ - لطیفہ ایتبورم -
شوعنوانلر ویرلش : دوق دو قافہ ، مارکی دوشوقولا ،
قونت دویسکونی ، شوالیہ رولیموناد ، الی آخرہ ...
صکرہ باقتلرکہ امپراطورلق ایلہ ایش اولمیہ جق .
بر « رستوراسیون » اعادہ حکومت ، پایامش . ہانکی
حکومت اعادہ اولونیور ؟ اورلرہ باقلہ مش . نتیجہ
مقال آز زمان ایچندہ قراللق ، امپراطورلق ، جمہوریت
وسائرہ اصوللری اورادہ تطبیق ایدلش اما هیچ برشی
حاصل اولہ مامش « ژون ترک » غرتہ سی سر محرری
اعیانندن بساریا افندیکن ویردیکی حوادثہ کورہ شمدی
ہایتیہ قان کوکدہنی کتوریورمش .

دیمک اولیورکہ بر ملتی طریق سلامتہ ارجاع ایدن
مؤسسات دکلدہر . اگر مؤسسات بر نتیجہ تاریخیہ اولورسہ
ایشتہ اوزمان ایشہ یارادہ اصل مسئلہ مؤسسات دستوریہ
(قونستیتوسیونل) دکل آرای دستوریہ ، عنعنہ وامکار
دستوریہنک تقریدر .

ایشتہ بز بوجہنلرہ اہمیت وبرملی بز . یوقسہ شکل
وہیتی تبدیل وتبدیل ک قولای ایشدر .

شوحقائق قظاہر ایدہ بیلیمک ایچون ، بزہ ، آئی
سنہ یکشدر . ودیہ بیلیم کہ بونجہ زمان ، مصائب ، قان ،
کوزیائی ، سفالت نتیجہ سی اللہ ایدیلن بو حقائق نظریہ
ہنوز ہر کسیجہ آکلاشامامشدر .

یکی ہیئت مبعوثانی اشغال وحقی اتعاب ایدہ جک
مسئلہ شو مقالہنک حوصلہ سنہ صیتشدیریلان قضیہدر .
بر قاج کون صکرہ مجلس عمومیمز مراسم مدبدیہ ایلہ
آچیلہ جغندر . اوکون ، اک سودیکمز برلرک مبعوثلری
صالی بازاری سرایندہ کورہ مدیکمز دن طولانی البتہ